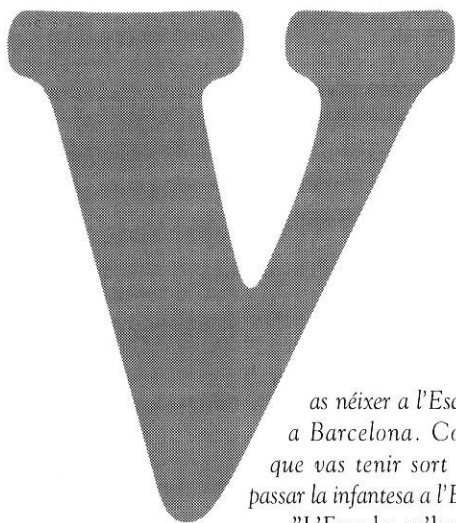

Carme Callol, l'actriu de l'Escala

Text: Xevi Planas

Carme Callol s'ha trobat dedicant-se al teatre, el cinema, la televisió, el doblatge i la cançó sense haver-ho planificat gaire. Als 13 anys, ja havia representat algun paper al grup de teatre de l'Escala, la seva població natal, però segurament mai no havia pensat que algun dia acabaria actuant en companyies importants, com Dagoll Dagom, el Teatre Lliure o el Centre Dramàtic de la Generalitat de Catalunya.

Fotos: Josep Maria Oliveras

as néixer a l'Escala i vius a Barcelona. Consideres que vas tenir sort de poder passar la infantesa a l'Escala?

– "L'Escala m'ha marcat molt positivament. Créixer en una població petita et permet crear una intimitat amb el teu entorn, conèixer pràcticament tothom que viu al mateix poble i desenvolupar un enorme sentit de la llibertat des que tens ús de raó".

– Quins records tens de la teva infantesa a l'Escala?

– "En conservo molts i tots són agradables. Ara mateix tinc ben present quan els dies de temporal sortíem disparats d'escola per anar a la Punta a desa-

fiar les esbotzades, que és com en diem de les onades. Ens acostàvem al mar i reculàvem abans que caigués l'esbotzada, per no mullar-nos. Evidentment, però, sempre tornàvem a casa xops. També recordo els dies que m'afanyava a sopar d'hora, cap a les set o les vuit del vespre, per anar a prop de mar a veure sortir barques quan fosquejava, o bé a veure com n'arribaven. L'arribada dels pescadors era tot un espectacle. No calia que hi hagués cap altre espectacle a l'Escala".

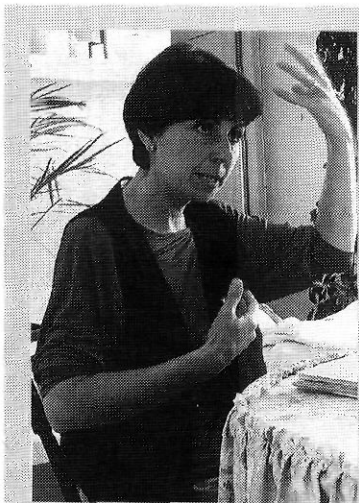
– Tenies algun parent que fos pescador?

– "El meu pare és pescador. Anava a esperar-lo quan jo sortia de col·legi i ell tornava amb la barca. Em donava una galleda de peix, i jo anava a casa dels veïns a comptar els cabots un per un i sortia al carrer a vendre'n. El contacte amb la gent, sobretot amb la gent gran, em duia a aprendre moltes coses. La mare del meu pare, l'àvia Caterineta, que va morir als 95 anys, em va ensenyar molt de la vida. Sempre he connectat molt bé amb la gent gran i m'he mirat amb una especial tendresa aquesta mena de persones tan sàvies".

– De què treballava la teva mare?

– "La meua mare és modista. Em confeccionava els vestits i me'ls feia empro-

Carme - Maria Carme per a molts escalencs, Carmeta per a moltes persones del món del teatre. Callol i Solés va néixer a l'Escala (l'Alt Empordà) el 10 maig del 1953. Ha cursat estudis, a París i Barcelona, de ciències teatrals, interpretació, solfeig i cant clàssic. Va debutar com a actriu i cantant, de manera amateur, a la població on va néixer, l'Escala, al començament de la segona meitat dels anys 60, quan va coincidir amb altres joves actius culturalment, com el cantautor Josep Tero, que l'havia acompanyat a la guitarra.

En el món del teatre ha intervingut com a actriu, entre altres, en els següents muntatges: *Nocturn per a acordió* (dirigida per Joan Ollé per a Dagoll Dagom), *Variations sur Macbeth* (Hubert Japelle), *La bella Helena* (Pere Planella per al Teatre Lliure), *Mariana Pineda* (Jean-Claude Bastos, per al Teatre Grenier de Tolosa), *Mort accidental d'un anarquista* (Pere Planella), *Peer Gynt* (Francesc Nel·lo per al Centre Dramàtic de la Generalitat de Catalunya), *Deixeu-me ser mariner* (Benozio Mazzone), *Cançó d'amor i de guerra* (Josep Montanyès), *Kean* (Josep Montanyès per al Centre Dramàtic de la Generalitat de Catalunya), *Damunt l'herba* (Pere Planella), *Santa Joana dels Escorxadors* (Konrad Zschie-

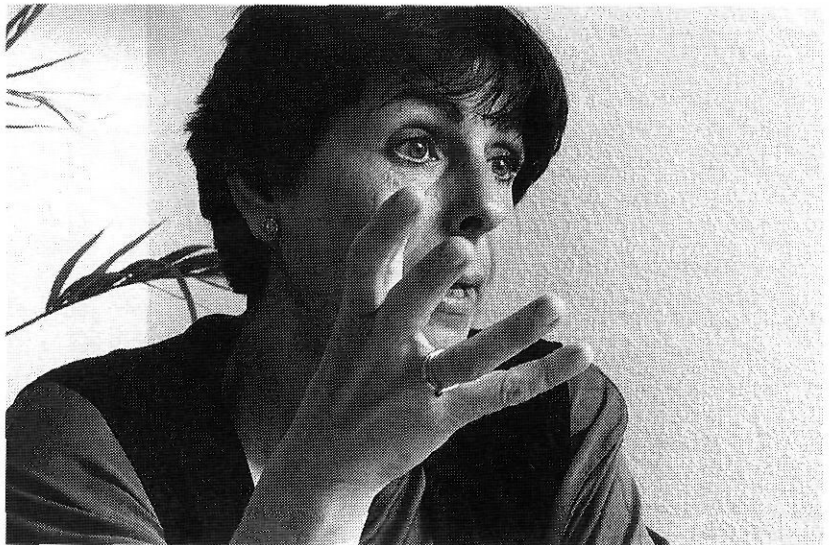
var cinquanta vegades, perquè és de les perfeccionistes i no li agrada acabar una peça fins que no està segura que li ha quedat bé. Jo m'enfadava molt quan em deia que m'havia d'emprovar un vestit. No m'ha agradat mai emprovar-me'n i encara ara no m'agrada haver-ho de fer quan em toca per a una obra de teatre".

- Quan vas pujar per primera vegada a un escenari?

- "Quan tenia uns tretze anys, a ca l'Hereu, una sala de l'Escala on es programava de tot: cinema, teatre, ball, cantades de finals de festa en què intervenien els que van formar el primer nucli del grup d'havaneres Els Pescadors de l'Escala...".

- Quina obra vas representar en el teu debut?

- "Viure a la lluna no va bé, d'en Joan Quicos, de l'Escala. Jo no havia pensat mai que faria teatre, però un dia els d'El Club de l'Espardenya, que eren una colla d'amics que es reunien en un local per organitzar activitats, em van comentar que la companyia de teatre que hi havia a l'Escala buscava gent que volgués actuar amb ells. Vaig anar a veure com triaven la gent i em van proposar si volia entrar a la companyia. Jo devia tenir dotze anys i, tot i que només hi havia anat per veure com escollien la gent, vaig decidir que consultaria els de casa per veure si m'hi apuntava. De primer, no en volien saber res, perquè formar-ne part comportava haver d'assajar a les nits, però finalment van cedir, ja que vaig convèncer la mare. D'aquesta manera vaig entrar a la companyia de teatre de l'Escala, als dotze anys".

“

L'arribada dels pescadors era tot un espectacle. No calia que n'hi hagués cap altre, a l'Escala.

”

- Vas començar a cantar en aquesta mateixa època?

- "L'etapa dels recitals devia començar una mica més tard. Devia durar del 1966 al 1969. Érem quatre de l'Escala que compartíem els recitals: en Josep Tero -que també feia teatre i m'acompanyava a la guitarra-, en Benet Juli, jo i, durant un temps breu, la Maria Carme Moriscot. Vam anar al festival *Cop de gong*, que organitzaven a Figueres, i vam guanyar-hi els tres primers premis. També actuàvem amb altres cantants de l'Empordà, com l'escriptor Antoni Puigverd, en uns recitals que anomenàvem *Ronda de Cançons i Alegria*".

- Quines cançons tenies al teu repertori?

- "Cantava des d'*Una rosa no és més que una rosa*, del poeta Apel·les Mestres, fins a peces que interpretaven Guillermina Motta o Mercè Madolell, com una que es titulava *Érem trenta innocents*".

“

El doblatge em porta molt temps, però no he deixat mai de banda el teatre.

”

– Va ser quan cantaves que vas conèixer Lluís Llach?

– “Sí. Jo treballava en una perruqueria que tenia el germà d'en Benet Juli a l'Escala i quan acabava la feina anàvem tota la colla amb la barca que tenia en Benet a la zona de la Clota, a l'Escala. A la Clota, també hi tenia una barca de pescadors que es deia Imar un noi de Verges que ja era conegut com a cantant. Era en Lluís Llach. Ens vam fer amics i quan a la nit jo sortia de la perruqueria anàvem tots amb la barca a buscar calamars. Mentre érem a la barca, cantàvem i improvisàvem una mena d'òpera sense saber-ne. En Lluís és per a mi un gran amic, com un germà gran en qui confies, i que t'ha obert els ulls a la vida i t'ha deixat que te l'anessis fent. Ell em va ajudar molt a obrir-me camí quan em vaig traslladar a Barcelona”.

– Quan vas anar a viure a Barcelona?

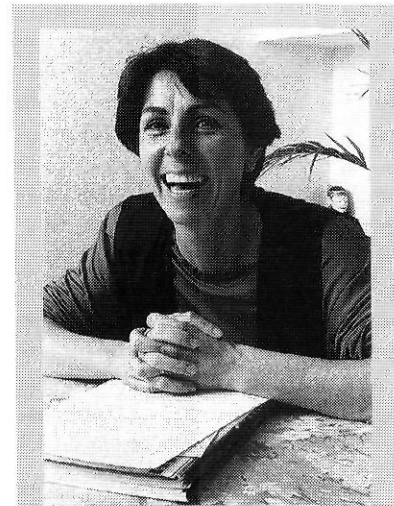
– “Vaig viure a l'Escala fins als setze anys. Dels setze als vint, vaig estar estudiant a Barcelona i tornava cada estiu a l'Escala. Als vint anys, ja em vaig establir definitivament a Barcelona, menys l'any que vaig passar a París”.

– Què et va portar a anar a viure a París?

– “Tenia vint anys i havia recollit diners per comprar-me un 2CV. Però vaig anar a veure diferents obres al Festival de Teatre d'Avinyó i allà vaig descobrir que el que a mi m'agradava realment era el teatre. Se'm va despertar la vocació de l'escena. Vaig decidir que els diners que em volia gastar en el cotxe me'ls guardava per poder viure tres mesos a París. Vaig marxar a París i hi vaig veure molt de teatre. Vaig estudiar Ciències Teatral a la Universitat de Vincennes. I vaig tenir la immensa sort que a la companyia que m'havia emocionat a l'estiu quan l'havia vist a Avinyó representant *Variations sur Macbeth* li va fallar una noia i en buscava una altra. Em van agafar i vaig poder actuar amb aquesta companyia per tot l'Estat Francès i, en concret, dins la programació oficial del Festival d'Avinyó just un any després d'haver-hi vist jo l'obra en la secció de l'off. Per a mi, va ser com un somni. En comptes de passar-hi tres mesos, m'hi vaig estar tot un any, a París”.

– Quan en vas tornar, vas optar per professionalitzar-te en el món del teatre?

– “Des que vaig entrar en aquella companyia a París ja m'he guanyat sempre la vida en activitats relacionades amb el teatre. Vaig tornar de París amb diners i em vaig comprar un 600. En arribar a Barcelona, vaig entrar en contacte amb

derch), *Tiutànic 92* (Pere Planella per al Teatre Lliure), *Els enamorats* (Calixte Abieito), *Infimitats* (Ramon Simó per al Centre Dramàtic de la Generalitat de Catalunya), *Hora de capvespre vora mar* (Lurdes Barba) i *Fam de justícia, erma esperança* (Jaume Creus).

En el cinema ha intervingut en el rodatge de set pel·lícules: *Borrasca* (dirigida per Miguel Ángel Ribas), *Putxa pela* (Jordi Bayona), *La cripta* (Cayetano cel Real), *Pa d'àngel* (Francesc Bellmunt), *Vida privada* (Paco Beatriu), *Boom boom* (Rosa Vergés) i *Souvenir* (Rosa Vergés).

En televisió, a més de participar en nombrosos espais dramàtics, ha actuat en programes i sèries com *Terra d'escudella*, *Quinxalla*, *Fes-flash*, *Planeta imaginari*, *Les claus de vidre*, *Vostè jutja*, *Qui?* i *La Lloç*. Entre les seves col·laboracions en espais de la programació de TVE a Catalunya destaquen les que va protagonitzar per a versions per a infants d'obres com *Tirant lo Blanc*, de Joanot Martorell, i *Somni d'una nit d'estiu*, de William Shakespeare, amb realitzadors i guionistes com Joan Bas i Miquel Obiols.

Com a dobladora, ha posat la veu en diversos treballs de cinema, vídeo i televisió, entre els quals sobresurt la sèrie televisiva brasilera *La successora*, emesa per TV3.

en Joan Ollé i en Quico Romeu, que havien escenificat feia poc una obra que es titulava *Yo era un tonto y lo que he visto me ha hecho dos veces tonto*. Em van dir que estaven tirant endavant un grup que es deia Dagoll Dagom i vam parlar d'una possible intervenció meua en el muntatge poètic que estaven preparant, basat en textos del poeta Joan Salvat-Papasseit: *Nocturn per a acordió*. En aquest espectacle, hi van col·laborar persones com el poeta JV Foix o els cantants Lluís Llach i Ramon Muntaner. Apena molt dels seus coneixements i m'animaven a continuar fent feina en el món del teatre. Jo havia estudiat batxillerat nocturn i anava per periodista, però al final em vaig matricular a l'Institut del Teatre de Barcelona, on vaig tenir de professors uns excel·lents directors que encara avui en dia són els que fan possible la gran realitat teatral del nostre país: Lluís Pasqual, Iago Pericot, Albert Boadella, Pere Planella, Josep Montanyès, Francesc Nel·lo...".

– *Quina de les obres en què has actuat t'ha agradat més d'haver representat?*

– "En general, tinc un bon record de totes les obres en què he intervingut; en cada cas, per una raó diferent. Amb *La bella Helena*, vaig tenir la sort de viure un dels moments més dolços del Teatre Lliure. Anàvem a Madrid, presentàvem l'obra en català i el públic aplaudia moltíssim. L'experiència de *Mariana Pineda*, en francès a Tolosa, també va ser molt enriquidora, perquè hi jugàvem amb molts elements experimentals. L'etapa de *Mort accidental d'un anarquista* és difícil d'oblidar, perquè ens vam passar dos anys actuant per teatres de tot l'Estat Espanyol en uns moments en què els fets del 23-F encara eren recents i no t'havia de sorprendre que anunciessin amenaces de bomba. Arribaves al teatre i hi havia unes cues llarguíssimes per entrar-hi. Una altre treball molt estimulant ha estat el d'*Infirmats*, sota la direcció de Ramon Simó...".

– *També has fet òpera...*

– "Sí. Amb el Quim Lecina vam fer de Caterineta i Baldiret a *Cançó d'amor i de guerra* al Liceu. Era un paper dur, perquè havíem de cantar al costat de cants professionals i havíem de ballar enmig dels components de l'Esbart Dansaire de Rubí, i nosaltres no érem ni cantants ni balladors...".

– *El cinema t'ha omplert tant com el teatre?*

– "No. No m'ho he passat bé fent cinema. Hi he treballat molt esporàdicament i en papers no gaire importants. De vegades et passa que donen per bona una presa en què et sembla que no has quedat bé... De fet, en el teatre a mi m'agraden molt més els assaigs que les representacions, perquè no acabo d'estar mai contenta de com em surten les coses. Quan estàs davant el públic, tot depèn de si et ve o no la inspiració, i no pots repetir mai l'escena. És una mica obsessiu. Tot plegat és com una droga. Quan vas pel carrer, per exemple, no pots evitar veure les persones com a personatges. Vas pel carrer i la gent t'inspira, perquè el teatre en realitat és al carrer".

– *Últimament has decantat més aviat la teua activitat cap al doblatge?*

– "Em va anar interessant el doblatge sobretot arran d'haver estat aprenent al costat d'Elsa Fàbregas, la

millor dobladora que hi ha al nostre país. Ha doblat veus d'actrius protagonistes de pel·lícules molt importants, com la versió castellana d'*Allò que el vent s'endugué*. Gràcies a Elsa Fàbregas, m'he familiaritzat amb una manera creativa d'entendre la feina del doblatge que va més enllà de posar la veu a un personatge i que parteix d'intentar enriquir el personatge fent-lo parlar amb naturalitat. Fa un parell d'anys vaig estar doblant la veu de Marina, la protagonista de *La successora*, un *culebrón* brasiler de 150 capítols que va emetre TV3. El doblatge em porta molt temps, però no he deixat mai de banda el teatre per fer una altra activitat. En els últims mesos, he estat preparant dos muntatges poètics: *Hora de capvespre vora mar*, que vam estrenar a les Ruïnes d'Empúries, i *Fam de justícia, erma esperança*, sobre textos de Jaume Creus. Necessito el teatre, perquè és alhora una reflexió col·lectiva i un treball personal, com la vida. El teatre és la vida".

